

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupený Mgr. Martinou Pekárkovou, advokátkou se sídlem Krátký lán 138/8, Praha 6, proti žalované: **Univerzita Karlova**, se sídlem Ovocný trh 560/5, Praha 1, proti rozhodnutí rektora žalované ze dne 9. 5. 2012, čj. POP/UKRUK/3/149038/2019-4, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2022, čj. 14 A 87/2022-24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Nejvyšší správní soud se v této věci zabýval otázkou, zda pro určení data doručení písemnosti prostřednictvím fikce dle § 24 odst. 1 správního řádu má význam den vložení doručované písemnosti do schránky adresáta.

[2] Žalovaná rozhodnutím ze dne 18. 3. 2019, čj. POP/UKRUK/3/149038/2019-1, stanovila žalobci poplatek spojený se studiem ve výši 19 000 Kč za započatých 6 měsíců studia od 19. 2. 2019 do 19. 8. 2019. Rektor žalované (po zrušení svého předchozího rozhodnutí soudem) v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a prvostupňové rozhodnutí žalované potvrdil (výrok I.). Současně rektor tímto rozhodnutím daný poplatek neprominul (výrok II.) a nesnížil jej (výrok III.).

[3] Žalobce rozhodnutí rektora napadl u Městského soudu v Praze, který žalobu shora uvedeným usnesením odmítl jako opožděnou. Vyšel z toho, že podle doručky založené ve správním spisu byla zásilka s rozhodnutím připravena k vyzvednutí dne 30. 6. 2022 a vložena do schránky žalobce dne 14. 7. 2022. Desátým dnem po 30. 6. 2022 je 10. 7. 2022. Protože toho dne byla neděle, považuje se napadené rozhodnutí za doručené dnem 11. 7. 2022. Tímto dnem nastala tzv. fikce doručení dle § 24 odst. 1 správního řádu. Lhůta pro podání žaloby proto běžela od 11. 7. 2022. Tato lhůta je v souladu s § 72 odst. 1 s. ř. s. dvouměsíční, nicméně 11. 9. 2022 byla neděle, a proto byl posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den, tj. pondělí 12. 9. 2022. Žalobce však žalobu podal až 13. 9. 2022, tedy opožděně.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Předně uvedl, že mezi účastníky není sporné, že napadené rozhodnutí mu bylo doručeno až 14. 7. 2022. Městský soud nicméně vyšel z toho, že účinky doručení nastaly již 11. 7. 2022 (*stěžovatel v kasační stížnosti zjevně nesprávně uvedl 2023, pozn. NSS*). Své rozhodnutí podle stěžovatele soud opřel o rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2016, čj. 3 As 241/2014-41, na který ve vyjádření k žalobě poukázala žalovaná. Toto rozhodnutí se však v podstatných ohledech od jeho věci liší, neboť v dané věci nebyla písemnost vhozena do domovní schránky vůbec. Stěžovatel s principem plynoucím z rozhodnutí rozšířeného senátu v zásadě souhlasí, jelikož to kompenzuje „nepoctivé“ jednání adresáta. Stěžovatel se však ničeho nepoctivého nedopustil, má řádně označenou poštovní schránku, dne 14. 7. 2022 si z ní vyzvedl doručované rozhodnutí a ve lhůtě k tomu stanovené proti němu brojil žalobou. Závěr městského soudu neplyne ani z § 24 odst. 1 správního řádu ani ze shora uvedené judikatury, je krajně nespravedlivý a v rozporu s ústavním pořádkem. Koncepce § 24 odst. 1 správního řádu míří na situace, v nichž účastník brání dalšímu postupu řízení. Má-li však adresát schránku řádně označenou, zákon předpokládá, že 11. den ve schránce nalezne doručovanou písemnost. Tu nelze považovat za doručenou dříve, než je skutečně doručena (obdobně v datové schránce také nalezne adresát již doručenou písemnost). Zákonodárce jistě nepočítal se situací, že se písemnost považuje za doručenou, přestože adresát nemá možnost se s ní seznámit. Naopak předpokládal, že Česká pošta jako státní podnik bude úřední písemnosti včas a řádně doručovat. Stěžovatel v této souvislosti poukázal na aktuální problémy České pošty s doručováním zásilek a dodal, že úmyslem zákonodárce jistě nebylo zřídit naprostou libovůli při doručování. Pochybení České pošty nelze zhojit sankcionováním adresátů. Danou situaci je nutno řešit ústavně konformním výkladem v tom smyslu, že pokud nebude písemnost v důsledku pochybení České pošty doručena 11. den, bude se za okamžik doručení považovat okamžik doručení faktického. Je neudržitelné, aby písemnost byla fakticky doručena například až po uplynutí lhůty k podání opravného prostředku. Stěžovatel dodal, že pokud by kasační soud shledal rozsudek čj. 3 As 241/2014-41 pro daný případ přílehavým, měl by „pomocí overrulingu“ přijmout rozhodnutí nové.

[5] Žalovaná se ztotožnila se závěry městského soudu a navrhla zamítnutí kasační stížnosti. K doručení žalobou napadeného rozhodnutí došlo na základě fikce dnem 11. 7. 2022. Rozsudek čj. 3 As 241/2014-41 je na danou věc přílehavý, navíc stěžovatel zcela přehlíží možnost si zásilku během úložní doby vyzvednout. Žalovaná dále poukázala na smysl

pokračování

institutu uložení písemnosti podle § 23 správního řádu s tím, že následné vložení do schránky je důsledkem fikce doručení. Ta nastává bez ohledu na to, zda je písemnost do schránky vložena či nikoliv. Okamžik doručení se váže na uplynutí zákonem stanovené lhůty, nikoliv na okamžik vhození do schránky. Žalovaná zdůraznila význam doručení a skutečností, které z ní plynou. Při doručování žalobou napadeného rozhodnutí byly splněny veškeré zákonné předpoklady pro doručení prostřednictvím fikce, přičemž stěžovatel žádnou ze zákonných podmínek pro nastoupení fikce nezpochybnil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu uplatněných kasačních důvodů. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Spor se v projednávané věci týká zákonnosti napadeného usnesení městského soudu, který žalobu stěžovatele odmítl pro opožděnost [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Zatímco městský soud dospěl k závěru, že doručovaná písemnost (žalobou napadené rozhodnutí) byla doručena prostřednictvím tzv. fikce desátým dnem ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí (tedy dnem 11. 7. 2022), podle stěžovatele je třeba vycházet z data, kdy byla písemnost vložena do jeho schránky a kdy se s ní mohl skutečně seznámit (tedy dne 14. 7. 2022). K tomu kasační soud úvodem ještě poznamenává, že mezi účastníky nejsou sporné shora uváděné časové údaje týkající se doručování dané písemnosti (rozhodnutí žalované) a pochybnosti se netýkají ani toho, zda byla písemnost doručována na správnou adresu či zda byl stěžovatel řádně vyzván k jejímu vyzvednutí.

[9] Relevantní právní úpravu v dané věci představuje předně § 23 správního řádu, podle něhož *nebyl-li ... adresát zastížen a písemnost nebylo možno doručit ani jiným způsobem ..., písemnost se uloží* (odst. 1), přičemž *adresát se vyzve vložení oznámení o neúspěšném doručení písemnosti do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo, aby si uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů vyzvedl; současně se mu sdělí, kde, odkdy a v kterou denní dobu si lze písemnost vyzvednout. Je-li to možné a nevyloučil-li to správní orgán, písemnost se po uplynutí 10 dnů vloží do domovní schránky nebo na jiné vhodné místo; jinak se vrátí správnímu orgánu, který ji vyhotovil* (odst. 4).

[10] Z § 24 odst. 1 správního řádu se pak podává: *Jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty.*

[11] K uplatněné kasační argumentaci stěžovatele je třeba předně uvést, že z odůvodnění napadeného usnesení není jakkoliv zřejmé, že by se městský soud výslovně opíral o předchozí judikaturu, o níž se stěžovatel v kasační stížnosti zmiňuje. Městský soud své závěry opřel o shora citovaná ustanovení zákona. Tyto jeho závěry plně obstojí, a to nejen s ohledem na jejich poměrně jasnou formulaci, ale právě i proto, že jsou zcela v souladu se stávající rozhodovací praxí správních soudů, od níž v nynější věci neshledal Nejvyšší správní soud jakýkoliv důvod se odchýlit.

[12] Poukazuje-li stěžovatel na shora již opakovaně zmiňovaný rozsudek rozšířeného senátu čj. 3 As 241/2014-41, lze připomenout, že podstata závěrů tohoto rozsudku spočívala v tom, že na uplatnění fikce doručení dle shora citovaného § 24 odst. 1 správního řádu nemá vliv skutečnost, zda po uplynutí úložní doby došlo ke vhození doručované písemnosti do schránky adresáta. Je sice pravdou, že nyní projednávaná věc se liší od věci řešené rozšířeným senátem právě v tom, že v nynější věci byla písemnost do schránky žalobce vložena (nikoliv však 11. den ale později). Nejvyšší správní soud má nicméně za to, že pokud rozšířený senát připustil uplatnění fikce doručení podle § 24 odst. 1 správního řádu v situaci, kdy písemnost nebyla do schránky adresáta vložena vůbec, tím spíše je třeba aplikovat fikci doručení podle daného ustanovení (včetně zákonem určené lhůty, po jejímž uplynutí lze mít písemnost za doručenou) v situaci, kdy písemnost do schránky vložena byla.

[13] Nejvyšší správní soud se navíc již dříve zabýval i situací podobnou nyní projednávané věci (tedy takovou, v níž byla písemnost do schránky vložena). V rozsudku ze dne 8. 9. 2014, čj. 8 As 56/2014-24 (bod 18) dospěl k jednoznačnému závěru, že „z žádného ustanovení správního řádu nevyplývá, že by pravidlo uvedené v § 24 odst. 1 správního řádu bylo modifikováno tím, kdy je písemnost následně vložena do domovní schránky a že by tedy okamžik doručení písemnosti měl být určen od následného vhození písemnosti do domovní schránky. Stěžovatelův názor by naopak znemožnil aplikaci pravidla o fikci doručení nevyzvednuté zásilky posledním dnem desetidenní lhůty, protože k vhození do domovní schránky se přistoupí právě až po uplynutí desetidenní lhůty (srov. § 23 odst. 4 in fine správního řádu)“. Kasační soud se s tímto náhledem na výklad § 23 odst. 4 a § 24 odst. 1 správního řádu zcela ztotožňuje i v nynější věci a v podrobnostech odkazuje na závěry obou shora citovaných rozhodnutí. Stěžovatelem zastávaný pohled, podle něhož by se datum doručení mělo odvíjet od data vložení do schránky, nejen že nemá oporu v zákoně, ale ve svém důsledku je rozporný i se samotným smyslem institutu fikce doručení. Na výše uvedeném nemůže nic změnit ani poukaz stěžovatele na stávající problémy České pošty při doručování. K obecným (nijak blíže ústavně právně neodůvodněným) tvrzením stěžovatele o protiústavnosti takového výkladu pak lze dodat pouze tolik, že i ústavními aspekty a možným zásahem do práva na spravedlivý proces se rozšířený senát tohoto soudu v rozsudku čj. 3 As 241/2014-41, již zabýval (viz jeho bod 24). S ohledem na výše uvedené tedy nezbyvá než uzavřít, že kasační argumentace stěžovatele není důvodná.

[14] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud k argumentaci stěžovatele týkající se hypotetického seznámení se adresáta s doručovaným rozhodnutím až po uplynutí lhůty pro podání opravného prostředku pro úplnost dodává, že lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu činí ze zákona 2 měsíce od jeho doručení (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Stěžovatel v nynější věci tedy měl prostor se s rozhodnutím rektora žalované seznámit a brojit proti němu žalobou od 14. 7. 2022 (toho dne si dle svých tvrzení písemnost ze schránky vyzvedl) do 12. 9. 2022 (poslední den lhůty pro podání žaloby dle napadeného usnesení městského soudu).

IV. Závěr a náklady řízení

pokračování

[15] Nejvyšší správní soud tedy s ohledem na výše uvedené neshledal stěžovatelem uplatněnou kasační argumentaci důvodnou, a kasační stížnost proto dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalovaná náhradu nákladů nepožadovala, není ani zřejmé, že by jí náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. července 2023

Milan Podhrázký
předseda senátu